

V Bruseli 15. marca 2022
(OR. en)

7101/22

CCG 15

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	6500/22 ADD 1 CCG 7
Predmet:	Závery Rady o vývozných úveroch

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o vývozných úveroch, ktoré schválila Rada (hospodárske a finančné záležitosti) na svojom 3 855. zasadnutí 15. marca 2022.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

I. Úvod a všeobecné vyhlásenia

1. ZDÔRAZŇUJE, že štátom podporované vývozné úvery¹ sú kľúčovými nástrojmi na dosiahnutie prioritných politických cieľov Európskej únie (EÚ) a jej členských štátov. Medzi tieto ciele patrí budovanie silnej priemyselnej Európy pri súčasnom zabezpečení prechodu na nízke emisie skleníkových plynov. Štátom podporované vývozné úvery majú konkrétne zásadný význam pre konkurencieschopnosť priemyslu Európy na svetovej úrovni, pretože sa nimi európske spoločnosti podporujú v hospodárskej súťaži o zmluvy a projekty v zahraničí, čím sa vo všetkých členských štátoch EÚ vytvárajú pracovné miesta a rast, a to aj v prípade malých a stredných podnikov. Zabezpečením rovnakých podmienok na celosvetovej úrovni sa prostredníctvom štátom podporovaných vývozných úverov pomôže presadiť intenzívnejšia priemyselná spolupráca a rýchlejší rozvoj nových kľúčových odvetví v rámci EÚ. Okrem toho sa nimi zabezpečuje lepšia globálna prepojenosť. Štátom podporované vývozné úvery členským štátom EÚ tiež pomáhajú financovať zelenú transformáciu a podporovať environmentálne udržateľné projekty.

¹ V texte pojem „štátom podporované vývozné úvery“ zahŕňa vývozné úvery, na ktoré sa vzťahuje dohoda OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch.

2. ZDÔRAZŇUJE, že štátom podporované vývozné úvery poskytujú členské štáty EÚ a agentúry pre vývozné úvery, ktoré sa ukázali byť nápomocné pri podpore konkurencieschopnosti vývozu EÚ. Štátom podporované vývozné úvery sú však pod tlakom rýchlych zmien vo svetovom hospodárstve a napätia v multilaterálnom rámci. Okrem toho sú štátom podporované vývozné úvery pochádzajúce z členských štátov EÚ vysoko regulované, najmä dohodou OECD o štátom podporovaných vývozných úveroch (ďalej len „dohoda OECD“) a nariadením (EÚ) č. 1233/2011. Tieto pravidlá neboli dostatočne modernizované vzhľadom na vývoj globálnych hodnotových reťazcov a medzinárodnú konkurenciu krajín mimo OECD. KONŠTATUJE, že hoci sa v rokovaníach o dohode OECD dosiahol väčší pokrok, stále sa zaostáva za tempom, ktoré si vyžadujú meniace sa hospodárske aj klimatické prostredia.
3. POZNAMENÁVA, že agentúry EÚ pre vývozné úvery úzko spolupracujú so súkromným trhom a usilujú sa viac spolupracovať aj medzi sebou v rámci EÚ, ako aj s inými poskytovateľmi finančnej podpory (investície a rozvoj) v EÚ v súlade s ich príslušnými cieľmi a mandátmi.
4. UZNÁVA úlohu štátom podporovaných vývozných úverov pri presadzovaní a podpore posunu investičných modelov smerom ku klimaticky neutrálnym projektom odolným voči zmene klímy; PRIPOMÍNA závery Rady z 5. októbra 2021 o financovaní opatrení v oblasti zmeny klímy, v ktorých Rada vyzýva „agentúry na podporu vývozu, ktoré tak ešte neurobili, aby si stanovili ambiciózne termíny na prijatie stratégií na dosiahnutie súladu s Parížskou dohodou ešte pred konferenciou COP 26 a aby mobilizovali viac financií na opatrenia v oblasti zmeny klímy, a to aj zo súkromného sektora“. ZDÔRAZŇUJE, že ak majú štátom podporované vývozné úvery zohrávať úlohu v rámci zelenej transformácie, zmena pravidiel sa musí uskutočniť čo najskôr.

5. VÍTA skutočnosť, že sa v EÚ postupne zvyšuje informovanosť o štátom podporovaných vývozných úveroch a že sa dosiahol pokrok pri riešení nových výziev vrátane príspevku k hospodárskej reakcii na pandémiu spôsobenú koronavírusom².
6. PODPORUJE akčný plán, ktorý vypracovala expertná skupina pre financovanie vývozu³ v júli 2020 spolu s bielou knihou o verejnom financovaní vývozu v EÚ. SÚHLASÍ s troma možnosťami a politickými odporúčaniami týkajúcimi sa ďalšieho postupu, a to konkrétne: vypracovať komplexnú stratégiu EÚ pre verejné financovanie vývozu, obchodu a investícií; prevziať vedenie a zapojiť kľúčových poskytovateľov verejných financií do globálneho súboru pravidiel pre verejné financovanie vývozu; vypracovať stratégiu cieleného využívania financovania vývozu na podporu mobilizácie kapitálu na zelenú transformáciu. VYJADRUJE ochotu usilovať sa o splnenie týchto troch hlavných cieľov.
7. ZDÔRAŽŇUJE, že EÚ a jej členské štáty by preto mali byť priekopníkmi pri úprave štátom podporovaných vývozných úverov s cieľom riešiť tieto vyvíjajúce sa výzvy.

II. **Klimatický pakt EÚ pre financovanie vývozu**

8. UZNÁVA úlohu štátom podporovaných vývozných úverov pri presadzovaní a podpore presmerovania investícií na klimaticky neutrálne projekty odolné voči zmene klímy. UZNÁVA, že je potrebné zodpovedajúcim spôsobom upraviť politiky v oblasti vývozných úverov v snahe obmedziť zvýšenie priemernej globálnej teploty na 1,5 °C v porovnaní s predindustriálnou úrovňou. ZDÔRAŽŇUJE, že takáto úprava vývozných politik by spájala opatrenia na postupné ukončenie podpory projektov v odvetví energie z fosílnych palív v súlade s bodmi 11 a 12, stimuly na zvýšenie podpory environmentálne udržateľných projektov a väčšiu transparentnosť na monitorovanie pokroku.

² Pozri v prílohe „správu o vývoji systému financovania vývozu EÚ za rok 2021“.

³ Členmi skupiny ExFi Lab sú experti z Belgicka, Dánska, Fínska, Francúzska, Holandska, Nemecka, Rakúska, Slovenska, Švédska, Talianska, Európskej komisie a Rady EÚ.

9. VÍTA dlho očakávanú dohodu, ktorá sa dosiahla v októbri 2021, o ukončení podpory vývozných úverov pre neekologizované uhoľné tepelné elektrárne v rámci dohody OECD.
10. UZNÁVA najnovšie vedecké dôkazy o zmene klímy vrátane záverov Medzivládneho panelu Organizácie Spojených národov o zmene klímy (IPCC) a správy Medzinárodnej agentúry pre energiu „Nulové emisie do roku 2050“ (Net Zero by 2050), v ktorej sa jasne zdôrazňuje potreba obmedziť nielen využívanie uhlia, ale aj iných fosílnych palív.
11. VYZÝVA Komisiu, aby začala rokovania s účastníkmi dohody OECD s cieľom dohodnúť sa na ukončení štátom podporovaných vývozných úverov na projekty v odvetví energie z fosílnych palív so zahrnutím nielen projektov súvisiacich s uhlím, ale aj projektov týkajúcich sa ropy a zemného plynu s výnimkou tých projektov, na ktoré sa vzťahujú obmedzené a jasne definované okolnosti v súlade s limitom otepľovania 1,5 °C a cieľmi Parížskej dohody.
12. Týmto OZNAMUJE, že kým uvedené rokovania na úrovni OECD prinesú výsledky, členské štáty sú odhodlané stanoviť do konca roku 2023 vo svojich vnútroštátnych politikách vlastné vedecky podložené termíny na ukončenie štátom podporovaných vývozných úverov na projekty v odvetví energetiky z fosílnych palív⁴, s výnimkou tých projektov, na ktoré sa vzťahujú obmedzené a jasne definované okolnosti v súlade s limitom otepľovania 1,5 °C a cieľmi Parížskej dohody.
13. VYZÝVA NA zahrnutie finančných mechanizmov na stimulovanie environmentálne udržateľných projektov do dohody OECD; ide napríklad o nižšie akontácie, dlhšie doby splatnosti alebo osobitnú úpravu prémie založenú na riziku. POVAŽUJE taxonómiu EÚ, ktorá sa v súčasnosti uplatňuje, za relevantnú referenčnú hodnotu na identifikáciu environmentálne udržateľných projektov.

⁴ Konkrétne projekty v oblasti prieskumu ložísk, ťažby, prepravy, skladovania, rafinácie a distribúcie uhlia, surovej ropy a zemného plynu a ich uvádzania na trh a neekologizovanej výroby elektrickej energie.

14. OHLASUJE ochotu členských štátov doplniť správy, ktoré podľa prílohy I k nariadeniu (EÚ) č. 1233/2011 každoročne podávajú Komisii, o preskúmanie ich príslušných aktivít v oblasti štátom podporovaných vývozných úverov zamerané na klímu, a to podľa jednotlivých sektorov na základe spoločne dohodnutej metodiky, ktorá sa má vymedziť do konca roka 2023.

III. Rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni a modernizácia dohody OECD.

15. PRIPOMÍNA, že OECD predstavuje fórum pre zachovávanie, rozvoj a monitorovanie finančných pravidiel týkajúcich sa vývozných úverov stanovených v dohode OECD a v rámci dohody WTO o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach. V dohode OECD sa stanovujú najvýhodnejšie finančné podmienky, ktoré môžu účastníci ponúknuť pri poskytovaní štátom podporovaných vývozných úverov.
16. USUDZUJE, že dohoda OECD je vzhľadom na financovanie poskytované krajinami mimo OECD, ktoré nie sú viazané dohodou, čoraz viac spochybňovaná. UZNÁVA, že konkurencia, ktorá prichádza z prostredia mimo dohody OECD, sa zvyšuje a predstavuje výzvu nielen pre EÚ a jej členské štáty, ale aj pre OECD ako celok. VYJADRUJE POĽUTOVANIE nad tým, že napriek mnohoročným rokovaniam sa medzinárodná pracovná skupina pre vývozné úvery nedokázala dohodnúť na všeobecnejších spoločných finančných pravidlách pre štátom podporované vývozné úvery a že rokovania boli pozastavené, kým sa nedosiahne konsenzus o základných prvkoch takýchto pravidiel.
17. VÍTA nové odhodlanie účastníkov dohody OECD presadiť jej modernizáciu. PRIPOMÍNA spoločný rámec pre modernizáciu dohody OECD, na ktorom sa účastníci dohodli v októbri 2020, a PODPORUJE prebiehajúcu prácu na prioritách modernizácie.

18. ZDÔRAZŇUJE ambíciu EÚ presadzovať proces modernizácie dohody OECD, aby zastaraný rámec pre štátom podporované vývozné úvery nepredstavoval prekážku. PODČIARKUJE, že EÚ má záujem, aby modernizácia, o ktorej účastníci začali rokovať v roku 2019, čoskoro priniesla skutočné výsledky.
19. NAZNAČUJE, že členské štáty sú odhodlané využiť všetky prostriedky, ktoré majú k dispozícii v právnom rámci dohody OECD, na zvýšenie svojej konkurencieschopnosti, až kým nedôjde k jej modernizácii. Členské štáty sú konkrétne odhodlané využiť doložku dohody OECD o vyrovnaní a na tento účel preskúmať spôsoby, ako zlepšiť spoluprácu a zvýšiť transparentnosť medzi členskými štátmi a medzi účastníkmi dohody OECD pri vyrovnávaní konkurenčných ponúk od neúčastníkov, pričom si zároveň zachovávajú vysokú úroveň angažovanosti v procese modernizácie dohody OECD.
20. VYJADRUJE odhodlanie preskúmať možnosti opätovného zamerania sa na európske strategické a priemyselné záujmy a najlepší spôsob, ako ich samostatne naplniť, ak by tempo pokroku medzi účastníkmi pri modernizácii nebolo uspokojivé.

IV. Stratégia EÚ pre vývozné úvery

21. VÍTA oznámenie Komisie o preskúmaní obchodnej politiky z 18. februára 2021, v ktorom sa Komisia zaviazala „preskúmať možnosti stratégie EÚ pre vývozné úvery“ vrátane nástroja EÚ pre vývozné úvery a posilnenej koordinácie finančných nástrojov EÚ.
22. PODPORUJE analýzu možnosti posilnenej koordinácie a nástroja EÚ pre vývozné úvery ako doplnku k vnútroštátnym nástrojom pre vývozné úvery, k rozvojovej pomoci a k investičnej podpore, a to na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ, a najmä k nástroju NDICI. KONŠTATUJE, že práca Komisie na posilnenej koordinácii finančných nástrojov EÚ napreduje, a naliehavo vyzýva na urýchlenie pokroku pri dosahovaní tohto cieľa.
23. VÍTA štúdiu uskutočniteľnosti k stratégii EÚ v oblasti vývozných úverov, ktorá sa vykonáva v mene Európskej komisie; JE PRESVEDČENÁ, že táto štúdia uskutočniteľnosti je príležitosťou na vypracovanie komplexnej diagnostiky potrieb vývozcov EÚ a hodnoty potenciálneho zásahu na úrovni EÚ; BERIE NA VEDOMIE, že členské štáty a príslušné zainteresované strany budú zapojené do tejto fázy diagnostiky, ako aj do navrhovania reakcie na úrovni politiky.
24. ZDÔRAZŇUJE, že návrh každého možného nástroja EÚ sa musí zamerať na riešenie zlyhaní trhu a inštitucionálnych nedostatkov a možných cenných synergii v prostredí EÚ na poskytovanie štátnej podpory; VYZÝVA Komisiu, aby identifikovala takéto zlyhania a nedostatky, pričom sa zameria na vývozné úvery, ako aj na nástroje financovania rozvoja.

25. UPOZORŇUJE na rôzne kapacity vnútroštátnych agentúr pre vývozné úvery v oblasti prijímania rizika a na to, ako by sa mohli zlepšiť, napríklad rozdelením rizika prostredníctvom zaistenia, ako aj na správanie komerčných bánk pri znižovaní rizika pri poskytovaní úverov určitým odvetviam alebo krajinám s vplyvom na obchod.
26. PRIPOMÍNA závery Rady z 12. júla 2021 o globálne prepojenej Európe, v ktorých sa zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ uplatňovala geostrategický a globálny prístup. VÍTA oznámenie Komisie z 1. decembra 2021 s názvom Global Gateway (globálna brána). UPRIAMUJE POZORNOSŤ na skúsenosti a kľúčovú úlohu národných agentúr pre vývozné úvery pri mobilizácii súkromného kapitálu a zainteresovaných strán potrebných na úspešné vykonávanie stratégie EÚ Global Gateway.
-